

ANEXA I C

ACORD PRIVIND ASPECTELE DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ LEGATE DE COMERȚ

PARTEA I-a: DISPOZIȚII GENERALE ȘI PRINCIPII FUNDAMENTALE

PARTEA a II-a: NORME REFERITOARE LA EXISTENȚA, ARIA DE APLICARE
ȘI EXERCITAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE
INTELECTUALĂ

1. Drept de autor și drepturi conexe
2. Mărci de fabrică sau de comerț
3. Indicații geografice
4. Desene și modele industriale
5. Brevete
6. Scheme de configurație (topografii) de circuite integrate
7. Protecția informațiilor nedivulgate
8. Controlul practicilor anticoncurențiale în licențele contractuale

PARTEA a III-a: MIJLOACE PENTRU ASIGURAREA RESPECTĂRII
DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

1. Obligații generale
2. Proceduri și măsuri corective civile și administrative
3. Măsuri provizorii
4. Prevederi speciale referitoare la măsurile la frontieră
5. Proceduri penale

PARTEA a IV-a: ACHIZIȚIONAREA ȘI MENȚINEREA DREPTURILOR DE
PROPRIETATE INTELECTUALĂ ȘI PROCEDURI *INTER*
PARTES LA ACESTEA

PARTEA a V-a: PREVENIREA ȘI REGLEMENTAREA DIFERENDELOR

PARTEA a VI-a: DISPOZIȚII TRANZITORII

PARTEA a VII-a: DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE; DISPOZIȚII FINALE

ANEXA I C

ACORD PRIVIND ASPECTELE DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ LEGATE DE COMERȚ

Membrii,

Dorind să reducă distorsiunile și impedimentele în ceea ce privește comerțul internațional, și ținând cont de necesitatea promovării unei protecții eficiente și suficiente a drepturilor de proprietate intelectuală și să facă în așa fel încât măsurile și procedurile vizând asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală să nu devină prin ele însele obstacole pentru un comerț legitim,

Recunoscând, în acest scop, necesitatea elaborării de noi reguli și discipline privind:

- a) aplicabilitatea principiilor fundamentale ale GATT 1994 și a acordurilor sau convențiilor internaționale pertinente în materie de proprietate intelectuală;
- b) elaborarea de norme și principii adecvate referitoare la existența, aria de aplicabilitate și exercitarea drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț;
- c) elaborarea de mijloace eficiente și adecvate pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț, cu luarea în considerare a diferențelor între sistemele juridice naționale;
- d) elaborarea de proceduri eficiente și rapide pentru prevenirea și reglementarea, în plan multilateral, a diferendelor între guverne, și
- e) prevederile tranzitorii vizând ca participarea la rezultatele negocierilor să fie cât mai completă,

Recunoscând necesitatea de a stabili un cadru multilateral de principii, reguli și discipline referitoare la comerțul internațional cu mărfuri contrafăcute,

Recunoscând că drepturile de proprietate intelectuală sunt drepturi private,

Recunoscând obiectivele fundamentale de politică generală publică a sistemelor naționale de protecție a proprietății intelectuale, inclusiv obiectivele în materie de dezvoltare și de tehnologie,

Recunoscând de asemenea necesitățile speciale ale țărilor Membre cel mai puțin avansate în ceea ce privește punerea în aplicare a legilor și reglementarilor în plan național cu maximum de flexibilitate pentru ca aceste țări să se poată dota cu o bază tehnologică solidă și viabilă,

Subliniind că este important să se reducă tensiunile prin contractarea de angajamente întărite privind soluționarea prin proceduri multilaterale a diferendelor referitoare la probleme ale proprietății intelectuale legate de comerț,

Dorind să instaureze un sprijin reciproc între OMC și Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (în continuare denumită "WIPO") și alte organizații internaționale competente,

Convin după cum urmează:

PARTEA I-a

DISPOZIȚII GENERALE ȘI PRINCIPII FUNDAMENTALE

Articolul 1

Natura și aria de aplicabilitate a obligațiilor

1. Membrii vor da curs prevederilor prezentului Acord. Membrii vor putea, fără ca aceasta să fie o obligație, să pună în aplicare în legislația lor o protecție mai largă decât cea prevăzută în prezentul Acord, cu condiția ca această protecție să nu contravină prevederilor Acordului menționat. Membrii vor fi liberi să determine metoda adecvată pentru a pune în aplicare prevederile prezentului Acord în cadrul propriilor lor sisteme și practici juridice.
2. În sensul prezentului Acord, expresia "proprietate intelectuală" desemnează toate categoriile de proprietate intelectuală care fac obiectul secțiunilor de la 1 la 7 ale Părții a II-a.
3. Membrii vor acorda tratamentul prevăzut în prezentul Acord naționalilor celorlalți Membri¹. În ceea ce privește dreptul de proprietate intelectuală pertinent, naționaliilor celorlalți Membri se vor înțelege ca fiind persoanele fizice sau juridice îndeplinind criteriile cerute pentru a beneficia de o protecție prevăzută în Convenția de la Paris (1967), Convenția de la Berna (1971), Convenția de la Roma și Tratatul privind proprietatea intelectuală în materie de circuite integrate, dacă toți Membrii OMC erau membri ai acestor convenții². Orice Membru care se va prevala de posibilitățile oferite de paragraful 3 al Articolului 5 sau paragraful 2 al Articolului 6 din Convenția de la Roma va prezenta o notificare, astfel cum este prevăzut în aceste prevederi, Consiliului pentru aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (în continuare denumit "Consiliul TRIPS").

Articolul 2

Convenții referitoare la proprietatea intelectuală

1. În ceea ce privește Părțile a II-a, a III-a și a IV-a ale prezentului Acord, Membrii se vor conforma Articolelor 1 la 12 și Articolului 19 din Convenția de la Paris (1967).
2. Nici o prevedere a Părții I la a IV-a a prezentului Acord nu va deroga de la obligațiile pe care Membrii pot să le aibă unii față de alții în virtutea Convenției de la Paris, a Convenției de la Berna, a Convenției de la Roma sau a Tratatului asupra proprietății intelectuale în materie de circuite integrate.

Articolul 3

Tratament național

1. Fiecare Membru va acorda naționalilor celorlalți Membri un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă propriilor naționali în ceea ce privește protecția³ proprietății intelectuale, sub rezerva excepțiilor deja prevăzute, după caz, în Convenția de la Paris (1967), Convenția de la Berna (1971), Convenția de la Roma sau Tratatul asupra proprietății

¹ Când se face referire la "naționali" în prezentul Acord, acest termen se înțelege ca acoperind, în ceea ce privește un teritoriu vamal distinct Membru al OMC, persoanele, fizice sau juridice, care sunt domiciliat sau au un sediu industrial sau comercial real și efectiv pe teritoriul vamal respectiv.

² În prezentul Acord, "Convenția de la Paris" desemnează Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale; "Convenția de la Paris (1967)" desemnează Actul de la Stockholm al respectivei Convenții, datat 14 iulie 1967. "Convenția de la Berna" desemnează Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice; "Convenția de la Berna (1971)" desemnează Actul de la Paris al respectivei Convenții, datat 24 iulie 1971. "Convenția de la Roma" desemnează Convenția internațională privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor de fonograme și organismelor de radiodifuziune, adoptată la Roma la 26 octombrie 1961. "Tratatul asupra proprietății intelectuale în materie de circuite integrate" (Tratatul IPIC) desemnează Tratatul asupra proprietății intelectuale în materie de circuite integrate, adoptat la Washington la 26 mai 1989. Acordul OMC desemnează Acordul privind constituirea OMC.

³ În sensul Articolelor 3 și 4, "protecția" va îngloba aspectele referitoare la existența, achiziționarea, aria de aplicare, menținerea drepturilor de proprietate intelectuală și mijloacele de asigurare a respectării acestora, precum și problemele referitoare la exercitarea drepturilor de proprietate intelectuală pe care prezentul Acord le tratează în mod expres.

intelectuale în materie de circuite integrate. În ceea ce privește artiștii interpreți sau executanți, producătorii de fonograme și organismele de radiodifuziune, această obligație nu se aplica decât pentru ceea ce reprezintă drepturi vizate în prezentul Acord. Orice Membru care se va prevala de posibilitățile oferite de Articolul 6 al Convenției de la Berna (1971) sau de paragraful 1 b) al Articolului 16 al Convenției de la Roma va prezenta o notificare Consiliului TRIPS, astfel cum este prevăzut în aceste prevederi.

2. Membrii vor putea să se prevaleze de excepțiile autorizate în conformitate cu paragrafului 1 în ceea ce privește procedurile judiciare și administrative, inclusiv alegerea domiciliului sau stabilirea unui mandatar sub jurisdicția unui Membru, numai în cazurile în care aceste excepții vor fi necesare pentru asigurarea aplicării legilor și reglementărilor care nu sunt incompatibile cu prevederile prezentului Acord și în care astfel de practici nu vor fi aplicate de o manieră care să constituie o restricționare deghizată a comerțului.

Articolul 4

Tratamentul națiunii celei mai favorizate

În ceea ce privește protecția proprietății intelectuale, orice avantaje, favoruri, privilegii sau imunități acordate de un Membru naționalilor oricărei alte țări vor fi, imediat și necondiționat, acordate naționalilor tuturor celorlalți Membri. Sunt exceptate de la această obligație toate avantajele, favorurile, privilegiile sau imunitățile acordate de un Membru:

- a) care decurg din acorduri internaționale referitoare la asistența judiciară sau executarea legilor în general și nu se limitează în special la protecția proprietății intelectuale;
- b) care sunt acordate conform prevederilor Convenției de la Berna (1971) sau ale Convenției de la Roma care autorizează ca tratamentul acordat să fie în funcție nu de tratamentul național, ci de tratamentul acordat într-o altă țară;
- c) privind drepturile artiștilor interpreți sau executanți, la producătorii de fonograme și la organismele de radiodifuziune care nu sunt vizate în prezentul Acord;
- d) care decurg din acorduri internaționale referitoare la protecția proprietății intelectuale a căror intrare în vigoare precede pe cea a Acordului OMC, cu condiția ca aceste acorduri să fie notificate Consiliului TRIPS și să nu constituie o discriminare arbitrară sau nejustificabilă cu privire la naționalii altor Membri.

Articolul 5

Acorduri multilaterale privind achiziționarea sau menținerea protecției

Obligațiile decurgând din Articolele 3 și 4 nu se aplică procedurilor prevăzute de acordurile multilaterale sub auspiciile WIPO pentru achiziționarea sau menținerea de drepturi de proprietate intelectuală.

Articolul 6

Epuizare

În privința reglementării diferendelor în cadrul prezentului Acord, sub rezerva prevederilor Articolelor 3 și 4, nici o altă prevedere a prezentului Acord nu va fi utilizată pentru a trata problema epuizării drepturilor de proprietate intelectuală.

Articolul 7

Obiective

Protecția și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ar trebui să contribuie la promovarea inovației tehnologice și la transferul și difuzarea tehnologiei, în avantajul reciproc al

celor care creează și al celor care utilizează cunoștințe tehnice de o manieră favorabilă pentru binele social și economic, și să asigure un echilibru de drepturi și obligații.

Articolul 8

Principii

1. Membrii vor putea, atunci când elaborează sau modifică legile și reglementările lor, să adopte măsurile necesare pentru a proteja sănătatea publică și nutriția și pentru a promova interesul public în sectoare de o importanță vitală pentru dezvoltarea lor social-economică și tehnologică, cu condiția ca aceste măsuri să fie compatibile cu prevederile prezentului Acord.
2. Măsuri adecvate, cu condiția ca ele să fie compatibile cu prevederile prezentului Acord, vor putea fi necesare în scopul evitării folosirii abuzive a drepturilor de proprietate intelectuală de către deținătorii de drepturi sau recurgerii la practici care să restrângă de o manieră nerezonabilă comerțul sau care prejudiciază transferul internațional de tehnologie.

PARTEA a II-a

NORME REFERITOARE LA EXISTENȚA, ARIA DE APLICABILITATE ȘI EXERCITAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Secțiunea 1 : Drepturi de autor și drepturi conexe

Articolul 9

Raporturi cu Convenția de la Berna

1. Membrii se vor conforma articolelor de la 1 la 21 ale Convenției de la Berna (1971) și Anexei la respectiva Convenție. Cu toate acestea, Membrii nu vor avea drepturi, nici obligații în baza prezentului Acord în ceea ce privește drepturile conferite de articolul 6 *bis* al Convenției respective sau drepturile care sunt derivate din aceasta.
2. Protecția dreptului de autor se va extinde asupra expresiilor, dar nu asupra ideilor, procedurilor, metodelor de funcționare sau conceptelor matematice ca atare.

Articolul 10

Programe de calculator și compilații de date

1. Programele de calculator, fie că sunt exprimate în cod sursă, fie în cod obiect, vor fi protejate ca opere literare în baza Convenției de la Berna (1971).
2. Compilațiile de date sau de alte elemente, fie că sunt reproduse pe suport exploatabil pe mașină, fie sub orice altă formă care, fie pe motiv de alegere, fie prin aranjarea conținutului lor, constituie creații intelectuale vor fi protejate ca atare. Această protecție, care nu se va întinde asupra datelor sau elementelor în sine, va fi fără prejudiciu cu privire la orice drept de autor care subzistă pentru datele sau elementele înseși.

Articolul 11

Drepturi de închiriere

În ceea ce privește cel puțin programele de calculator și operele cinematografice, un Membru va acorda autorilor și avânzilor lor de drept, dreptul de a autoriza sau de a interzice închirierea comercială către public de originale sau copii ale operelor lor protejate prin dreptul de autor. Un Membru va fi exonerat de această obligație în ceea ce privește operele cinematografice, cu excepția cazului în care această închiriere a condus la realizarea unei răspândiri largi a copiilor acestor opere care să compromită într-un mod important dreptul exclusiv de reproducere conferit în acest Membru autorilor și avânzilor lor de drept. În ceea

ce privește programele de calculator, această obligație nu se aplică închirierilor în cazurile în care programul în sine nu este obiectul esențial al închirierii.

Articolul 12

Durata protecției

De fiecare dată când durata protecției unei opere, alta decât o operă fotografică sau o operă de artă aplicată, este calculată pe o bază alta decât viața unei persoane fizice, aceasta durată va fi de cel puțin 50 ani de la sfârșitul anului calendaristic de publicare autorizată, sau, dacă o astfel de publicare autorizată nu are loc în cei 50 de ani calculați de la data realizării operei, de cel puțin 50 ani calculați de la sfârșitul anului calendaristic al realizării.

Articolul 13

Limitări și excepții

Membrii vor restrânge limitările drepturilor exclusive sau excepțiilor de la aceste drepturi la unele cazuri speciale care nu aduc atingere exploatării normale a operei și nici nu cauzează un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale deținătorului dreptului.

Articolul 14

Protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme (înregistrări sonore) și a organismelor de radiodifuziune

1. În ceea ce privește fixarea execuției lor pe o fonogramă, artiștii interpreți sau executanți vor avea posibilitatea de a împiedica actele menționate în continuare atunci când vor fi întreprinse fără autorizarea lor: fixarea execuției lor nefixate și reproducerea acestei fixări. Artiștii interpreți sau executanți vor avea, de asemenea, posibilitatea de a împiedica actele menționate în continuare atunci când vor fi întreprinse fără autorizarea lor: radiodifuzarea prin intermediul undelor radioelectrice și comunicarea către public a execuției lor directe.
2. Producătorii de fonograme se vor bucura de dreptul de a autoriza sau interzice reproducerea directă sau indirectă a fonogramelor lor.
3. Organismele de radiodifuziune vor avea dreptul de a interzice actele menționate în continuare, atunci când vor fi întreprinse fără autorizarea lor: înregistrarea, fixarea, reproducerea fixărilor și reemiterea prin intermediul undelor radioelectrice a emisiunilor, precum și a comunicării către public a emisiunilor lor de televiziune. În cazurile în care Membrii nu vor acorda astfel de drepturi organismelor de radiodifuziune, ele vor da titularilor dreptului de autor asupra conținutului emisiunilor posibilitatea de a împiedica actele susmenționate, sub rezerva prevederilor Convenției de la Berna (1971).
4. Prevederile Articolului 11 în ceea ce privește programele de calculator se vor aplica *mutatis mutandis* producătorilor de fonograme și oricăror altor deținători de drepturi asupra fonogramelor astfel cum sunt ele stabilite în legislația unui Membru. Dacă, la 15 aprilie 1994, un Membru aplică un sistem de remunerare echitabilă pentru deținătorii de drepturi referitoare la închirierea fonogramelor, el va putea menține acest sistem, cu condiția ca închirierea comercială a fonogramelor să nu aibă ca efect compromiterea de o manieră importantă a drepturilor exclusive de reproducere a deținătorilor de drepturi.
5. Durata protecției oferite în baza prezentului Acord artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme nu va fi inferioară unei perioade de 50 ani calculată de la sfârșitul anului calendaristic al fixării sau execuției. Durata de protecție acordată în aplicarea paragrafului 3 nu va fi inferioară unei perioade de 20 ani calculată de la sfârșitul anului calendaristic al radiodifuzării.
6. Orice membru va putea, în raport cu drepturile conferite în baza paragrafelor 1, 2 și 3, să prevadă condiții, limitări, excepții și rezerve în măsura autorizată prin Convenția de la Roma.

Totuși, prevederile Articolului 18 al Convenției de la Berna (1971) se vor aplica de asemenea, *mutatis mutandis*, drepturilor artiștilor interpreți sau executanți și celor ale producătorilor de fonograme.

Secțiunea 2: Mărcile de fabrică sau de comerț

Articolul 15

Obiectul protecției

1. Orice semn, sau orice combinație de semne, capabil să deosebească un produs sau un serviciu al unei întreprinderi de cel al altor întreprinderi va putea să constituie o marcă de fabrică sau de comerț. Astfel de semne, în special cuvintele, inclusiv numele de persoane, literele, cifrele, elementele figurative și combinațiile de culori, precum și orice combinație a acestor semne, vor fi susceptibile să fie înregistrate ca mărci de fabrică sau de comerț. În cazurile în care anumite semne nu sunt în sine în măsură să distingă produsele sau serviciile pertinente, Membrii vor putea face a subordona înregistrabilitatea caracterului distinctiv dobândit prin folosință. Membrii vor putea solicita, drept condiție de înregistrare, ca semnele să fie perceptibile vizual.
2. Paragraful 1 nu va fi considerat ca împiedicând un Membru să refuze înregistrarea unei mărci de fabrică sau de comerț pentru alte motive, cu condiția ca acestea să nu deroge de la prevederile Convenției de la Paris (1967).
3. Membrii vor putea subordona înregistrabilitatea față de folosință. Totuși, folosința efectivă a unei mărci de fabrică sau de comerț nu va fi o condiție pentru depozitarea unei cereri de înregistrare. O cerere nu va fi respinsă pentru singurul motiv că folosința avută în vedere a mărcii de fabrică sau de comerț nu a avut loc înainte de expirarea unei perioade de trei ani începând de la data depozitării sale.
4. Natura produselor sau serviciilor cărora li se va aplica o marcă de fabrică sau de comerț nu va constitui în nici un caz un obstacol la înregistrarea mărcii.
5. Membrii vor publica fiecare marcă de fabrică sau de comerț fie înainte ca ea să fie înregistrată, fie în cel mai scurt termen după înregistrare, și vor acorda o posibilitate rezonabilă de a se cere radierea înregistrării. În plus, Membrii vor putea acorda posibilitatea de opunere la înregistrarea unei mărci de fabrică sau de comerț.

Articolul 16

Drepturi conferite

1. Titularul unei mărci de fabrică sau de comerț înregistrate va avea dreptul exclusiv de a împiedica orice terți acționând fără consimțământul său să utilizeze în cadrul operațiunilor comerciale semne identice sau similare pentru produse sau servicii identice sau similare celor pentru care marcă de fabrică sau de comerț este înregistrată în cazul în care o astfel de utilizare ar genera un risc de confuzie. În cazul de folosință a unui semn identic pentru produse sau servicii identice, existența riscului de concluzie va fi prezumată. Drepturile descrise mai sus nu vor aduce prejudiciu nici unui drept anterior existent și nu vor afecta posibilitatea, pe care o au Membrii de a subordona existența drepturilor față de folosință.
2. Articolul 6 *bis* al Convenției de la Paris (1967) se va aplica, *mutatis mutandis*, serviciilor. Pentru a se stabili dacă o marcă de fabrică sau de comerț este notoriu cunoscută, Membrii vor ține seama de notorietatea acestei mărci în cadrul segmentului de public respectiv, inclusiv de notorietatea în Membrul în discuție, obținută ca urmare a promovării acestei mărci.
3. Articolul 6 *bis* al Convenției de la Paris (1967) se va aplica, *mutatis mutandis*, produselor sau serviciilor care nu sunt similare celor pentru care este înregistrată o marcă de fabrică sau de comerț, cu condiția ca folosința acestei mărci pentru aceste produse sau servicii să indice

o legătura între aceste produse sau servicii și titularul mărcii înregistrate și cu condiția ca această folosință să nu dăuneze intereselor titularului mărcii înregistrate.

Articolul 17

Excepții

Membrii vor putea prevedea excepții limitate privind drepturile conferite printr-o marcă de fabrică sau de comerț de exemplu în ceea ce privește folosința loială a termenilor descriptivi, cu condiția ca aceste excepții să țină cont de interesele legitime ale titularului mărcii și ale terților.

Articolul 18

Durata protecției

Înregistrarea inițială și fiecare reînnoire a înregistrării unei mărci de fabrică sau de comerț vor fi de o durată de minimum șapte ani. Înregistrarea unei mărci de fabrică sau de comerț va fi reînnoibilă nelimitat în timp.

Articolul 19

Obligația de folosință

1. Dacă este obligatorie folosința unei mărci de fabrică sau de comerț pentru menținerea unei înregistrări, înregistrarea nu va putea fi radiată decât după o perioadă neîntreruptă de nefolosință de cel puțin trei ani, cu excepția cazului în care titularul mărcii prezintă motive valabile referitoare la existența de obstacole la o astfel de folosință. Circumstanțele independente de voința titularului mărcii care constituie un obstacol la folosința mărcii, de exemplu restricții la import sau alte prescripții ale puterilor publice vizând produsele sau serviciile protejate prin marcă, vor fi considerate ca motive valabile de justificare a nefolosinței.
2. Atunci când folosința unei mărci de fabrică sau de comerț se va face de către o altă persoană sub controlul titularului, aceasta se va considera ca o folosință a mărcii în scopul menținerii înregistrării.

Articolul 20

Alte cerințe

Folosința unei mărci de fabrică sau de comerț în cursul unor operațiuni comerciale nu va fi împiedicată de o manieră nejustificată prin cerințe speciale, cum ar fi folosința simultană a unei alte mărci, folosința sub o formă specială, sau folosința de o manieră care să dăuneze capacității sale de a distinge produsele sau serviciile unei întreprinderi de cele ale altei întreprinderi. Aceasta nu va exclude o cerință stipulând folosința mărcii care identifică întreprinderea care produce conjunct produsele sau serviciile, dar fără a se stabili o legătură între cele două, cu marca ce distinge produsele sau serviciile specifice respective ale acestei întreprinderi.

Articolul 21

Licențe și cesiune

Membrii vor putea stabili condițiile privind concesiunea de licențe și cesiunea de mărci de fabrică sau de comerț, înțelegându-se că concesiunea de licențe obligatorii pentru mărci nu va fi autorizată și că titularul unei mărci de fabrică sau de comerț înregistrate va avea dreptul să o cedeze fără să existe în mod necesar întreprinderii căreia marca îi aparține.

Secțiunea 3: Indicații geografice

Articolul 22

Protecția indicațiilor geografice

1. În sensul prezentului Acord, prin indicații geografice se înțeleg indicații care servesc la identificarea unui produs ca fiind originar din teritoriul unui Membru, sau al unei regiuni ori localități din acest teritoriu, în cazurile în care o calitate, un renume sau o altă caracteristică anume a produsului poate fi atribuită în mod esențial acestei origini geografice.
2. În ceea ce privește indicațiile geografice, Membrii vor prevedea mijloacele juridice care să permită părților interesate să împiedice:
 - a) utilizarea, în desemnarea sau prezentarea unui produs, a oricărui mijloc care indică sau sugerează că produsul în cauză este originar dintr-o regiune geografică alta decât locul adevărat de origine într-un mod care să inducă publicul în eroare cu privire la originea geografică a produsului;
 - b) orice utilizare care constituie un act de concurență neloială în sensul articolului 10 bis al Convenției de la Paris (1967).
3. Un Membru va refuza sau va anula, fie din oficiu dacă legislația sa îi permite, fie la cererea unei părți interesate, înregistrarea unei mărci de fabrică sau de comerț care conține o indicație geografică sau este constituită dintr-o astfel de indicație, pentru produse care nu sunt originare din teritoriul indicat, dacă utilizarea acestei indicații în marca de fabrică sau de comerț pentru astfel de produse în acest Membru este de natură să inducă publicul în eroare cu privire la locul adevărat de origine.
4. Protecția menționată la paragrafele 1, 2 și 3 va fi aplicabilă contra unei indicații geografice care, chiar dacă este literalmente exactă în ceea ce privește teritoriul, regiunea sau localitatea din care produsele sunt originare, face să se înțeleagă în mod greșit de către public că produsele sunt originare dintr-un alt teritoriu.

Articolul 23

Protecția suplimentară a indicațiilor geografice

pentru vinuri și produse spirtoase

1. Fiecare Membru va prevedea mijloacele juridice care să permită părților interesate să împiedice utilizarea unei indicații geografice care identifică vinuri cu vinuri care nu sunt originare din locul indicat de indicația geografică respectivă, sau care identifică produsele spirtoase cu produse spirtoase care nu sunt originare din locul indicat prin indicația geografică respectivă, chiar în cazurile în care originea adevărată a produsului este indicată sau în cazurile în care indicația geografică este utilizată în traducere sau este însoțită de expresii cum ar fi "de genul", "de tipul", "de stilul", "imitație" sau altele⁴.
2. Înregistrarea unei mărci de fabrică sau de comerț pentru vinuri care conțin o indicație geografică ce identifică vinuri ori care este constituită dintr-o astfel de indicație, sau înregistrarea unei mărci de fabrică ori de comerț pentru produse spirtoase care conține o indicație geografică ce identifică produse spirtoase sau care este constituită dintr-o astfel de indicație, va fi refuzată sau anulată, fie din oficiu dacă legislația unui Membru permite aceasta, fie la cererea unei părți interesate, în ceea ce privește vinurile sau produsele spirtoase care nu au această origine.
3. În caz de indicații geografice omonime pentru vinuri, protecția va fi acordată fiecărei indicații, sub rezerva prevederilor paragrafului 4 al Articolului 22. Fiecare Membru va stabili

⁴ Independent de prima frază a Articolului 42, Membrii vor putea, în ceea ce privește aceste obligații, să prevadă măsuri administrative pentru a le asigura respectarea.

condițiile practice în care indicațiile omonime respective vor fi diferențiate unele de altele, ținându-se cont de necesitatea asigurării unui tratament echitabil producătorilor respectivi și va face în așa fel încât consumatorii să nu fie induși în eroare.

4. Pentru a facilita protecția indicațiilor geografice pentru vinuri, vor fi purtate negocieri la Consiliul TRIPS cu privire la constituirea unui sistem multilateral de notificare și de înregistrare a indicațiilor geografice pentru vinurile susceptibile de a beneficia de o protecție în Membrii care participă la sistem.

Articolul 24

Negocieri internaționale: excepții

1. Membrii convin să intre în negocieri în scopul creșterii protecției indicațiilor geografice specifice în baza Articolului 23. Prevederile paragrafelor 4 la 8 nu vor fi invocate de un Membru pentru a refuza să poarte negocieri sau să încheie Acorduri bilaterale ori multilaterale. În cadrul acestor negocieri, Membrii vor fi gata să examineze aplicabilitatea continuă a acestor prevederi la indicațiile geografice specifice a căror utilizare va face obiectul acestor negocieri.
2. Consiliul TRIPS va examina periodic aplicarea prevederilor prezentei secțiuni; el va proceda la o primă examinare într-un termen de doi ani de la data intrării în vigoare a Acordului OMC. Orice problemă referitoare la respectarea obligațiilor decurgând din aceste prevederi va putea fi adusă în atenția Consiliului, care, la cererea unui Membru, va ține consultări cu orice Membru sau Membri în problema respectivă pentru care nu a fost posibil să se găsească o soluție satisfăcătoare prin consultări bilaterale sau plurilaterale între Membrii respectivi. Consiliul va lua măsurile care vor putea fi convenite pentru facilitarea funcționării prezentei secțiuni și pentru favorizarea realizării obiectivelor acesteia.
3. Atunci când va pune în aplicare această secțiune, un Membru nu va diminua protecția indicațiilor geografice care există în acest Membru la data imediat anterioară celei de intrare în vigoare a Acordului OMC.
4. Nici o prevedere din prezenta secțiune nu va cere unui Membru să împiedice folosința continuă și similară a unei indicații geografice anume dintr-un alt Membru care identifică vinuri sau produse spirtoase, în ceea ce privește produse sau servicii, de către unul din naționali sau de către una dintre persoanele domiciliată pe teritoriul care a utilizat această indicație geografică într-un mod continuu pentru produse sau servicii identice sau înrudite pe teritoriul acestui Membru fie a) pentru o perioadă de 10 ani înainte de 15 aprilie 1994, fie b) cu bună credință, înainte de această dată.
5. În cazurile în care o marcă de fabrică sau de comerț a fost depusă sau înregistrată cu bună credință, sau în cazurile în care drepturile cu privire la o marcă de fabrică sau de comerț au fost dobândite prin folosință cu bună credință:
 - a) înainte de data aplicării prezentelor prevederi în acest Membru astfel cum ea este definită în Partea a VI-a, sau
 - b) înainte ca indicația geografică să fie protejată în țara sa de origine, măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei secțiuni nu vor prejudicia eligibilitatea sau validitatea înregistrării unei mărci de fabrică sau de comerț, sau dreptul de folosință a unei mărci de fabrică sau de comerț pe motiv că această marcă este identică sau similară cu o indicație geografică.
6. Nici o prevedere din prezenta secțiune nu va cere unui Membru să aplice prevederile prezentei secțiuni în ceea ce privește o indicație geografică ale oricărui alt Membru pentru produsele și serviciile pentru care indicația pertinentă este identică cu termenul uzual utilizat în vocabularul curent ca un nume comun al acelor produse sau servicii pe teritoriul aceluși Membru. Nici o prevedere din prezenta secțiune nu va cere unui Membru să aplice

prevederile prezentei secțiunii în ceea ce privește o indicație geografică a oricărui alt Membru pentru produsele viticole pentru care indicația pertinentă este identică cu numele uzual al unei varietăți de struguri existente pe teritoriul aceluși Membru la data intrării în vigoare a Acordului OMC.

7. Un Membru va putea dispune ca orice cerere formulată în baza prezentei secțiunii cu privire la folosință sau la înregistrarea unei mărci de fabrică sau de comerț să fie prezentată într-un termen de cinci ani după ce folosința prejudiciabilă a indicației protejate va fi devenit general cunoscută în acest Membru sau după data înregistrării mărcii de fabrică sau de comerț în acest Membru, cu condiția ca marca să fi fost publicată la acea dată, dacă data respectivă este anterioară datei la care folosința prejudiciabilă va fi devenit general cunoscută în acest Membru, cu condiția ca indicația geografică să nu fie utilizată sau înregistrată cu rea credință.
8. Prevederile prezentei secțiunii nu vor prejudicia în nici un fel dreptul oricărei persoane de a folosi, în cursul operațiunilor comerciale, numele său sau al predecesorului său în afaceri, cu excepția cazului când acest nume este folosit de o manieră care să inducă publicul în eroare.
9. Nu va exista obligație în baza prezentului Acord de a se proteja indicații geografice care nu sunt protejate în țara lor de origine sau care încetează să fie protejate, ori care cad în desuetudine în țara respectivă.

Secțiunea 4: Desene și modele industriale

Articolul 25

Cerințe pentru a beneficia de protecție

1. Membrii vor prevedea protecția desenelor și modelelor industriale create în mod independent care sunt noi sau originale. Membrii vor putea dispune că desenele și modelele nu sunt noi sau originale dacă ele nu diferă în mod semnificativ de desene sau modele cunoscute sau de combinații de elemente ale unor desene sau modele cunoscute. Membrii vor putea dispune ca o astfel de protecție nu se va extinde asupra desenelor și modelelor dictate în mod esențial de considerente tehnice sau funcționale.
2. Fiecare Membru trebuie să facă în așa fel ca prevederile privind garantarea protecției desenelor și modelelor de textile, în special în ceea ce privește orice cost, examinare sau publicare, să nu compromită în mod nerezonabil posibilitatea de a cere și de a obține această protecție. Membrii vor fi liberi să îndeplinească această obligație prin legislația în materie de desene și modele industriale sau prin legislația în materie de drept de autor.

Articolul 26

Protecție

1. Titularul unui desen sau model industrial protejat are dreptul să împiedice terții care acționează fără consimțământul sau să fabrice, să vândă sau să importe articole care comporta sau conțin un desen sau model care este în totalitate sau într-o măsură substanțială, o copie a acestui desen sau model protejat, atunci când actele respective vor fi făcute în scopuri comerciale.
2. Membrii vor putea prevedea excepții limitate cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale, cu condiția ca acestea să nu aducă atingere de o manieră nejustificată exploatarea normală a desenelor sau modelelor industriale protejate și nici să cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului desenului sau modelului protejat, cu luarea în considerare a intereselor legitime ale terților.
3. Durata protecției oferite va fi de minimum 10 ani.

Secțiunea 5: Brevete

Articolul 27

Obiect brevetabil

1. Sub rezerva prevederilor paragrafelor 2 și 3 un brevet va putea fi obținut pentru orice invenție, de produs sau de procedeu, în toate domeniile tehnologice, cu condiția ca aceasta să fie nouă, să implice o activitate inventivă și să fie susceptibilă de aplicare industrială⁵. Sub rezerva prevederilor paragrafului 4 al Articolului 65, a paragrafului 8 al Articolului 70 și a paragrafului 3 din prezentul Articol, vor putea fi obținute brevete și va fi posibil să se beneficieze de drepturi de brevet fără discriminare în ceea ce privește locul de origine al invenției, domeniul tehnologic și faptul că produsele sunt importate sau sunt de origine națională.
2. Membrii vor putea exclude de la brevetare invențiile pentru care este necesar să se împiedice exploatarea comercială pe teritoriul lor pentru protecția ordinii publice sau a moralității, inclusiv pentru protecția sănătății și vieții persoanelor și animalelor sau prezervarea vegetalelor, sau pentru a evita aducerea de atingeri grave mediului înconjurător, cu condiția ca aceasta excludere să nu depindă numai de faptul că exploatarea este interzisă prin legislația lor.
3. Membrii vor putea de asemenea exclude de la brevetare:
 - a) metodele diagnostice, terapeutice și chirurgicale pentru tratamentul persoanelor sau animalelor;
 - b) vegetalele și animalele altele decât micro-organismele, precum și procedeele esențialmente biologice de obținere de vegetale sau animale, altele decât procedeele nebiologice și microbiologice. Totuși, Membrii vor prevedea protecția varietăților vegetale prin brevete, printr-un sistem sui generis eficient, sau printr-o combinație a acestor două mijloace. Prevederile prezentului alineat vor fi reexaminat la patru ani după data intrării în vigoare a Acordului OMC.

Articolul 28

Drepturi conferite

1. Un brevet va conferi titularului său următoarele drepturi exclusive:
 - a) în cazurile în care obiectul brevetului este un produs, să împiedice terții care acționează fără consimțământul său să desfășoare următoarele acte: să fabrice, să folosească, să ofere spre vânzare, să vândă sau să importe⁶ în aceste scopuri acel produs;
 - b) În cazurile în care obiectul brevetului este un procedeu, să împiedice terții care acționează fără consimțământul său să desfășoare actul constând în utilizarea procedeeului, precum și următoarele acte: folosirea, oferirea spre vânzare, vânzarea și importul în aceste scopuri, cel puțin în ce privește produsul obținut direct prin acel procedeu.
2. Titularul unui brevet va avea, de asemenea, dreptul de a ceda sau de a transmite pe cale succesorală brevetul și de a încheia contracte de licență.

⁵ În sensul prezentului Articol, expresiile "activitate inventivă" și "susceptibilă de aplicare industrială" vor putea fi considerate de către un Membru ca sinonime cu termenii "neevidentă" și, respectiv, "utilă".

⁶ Acest drept, ca orice alt drept conferit în baza prezentului Acord în ceea ce privește utilizarea, vânzarea, importul sau alte forme de distribuție a mărfurilor, este subordonat dispozițiilor Articolului 6.

Articolul 29

Condiții impuse depunătorilor de cereri de brevete

1. Membrii vor cere depunătorului unei cereri de brevet ca acesta să divulge invenția de o manieră suficient de clară și completă pentru ca o persoană calificativă să o poată executa și vor putea cere de la aceasta să indice maniera cea mai bună de executare a invenției cunoscută de inventator la data depozitului sau în cazul în care este invocată prioritatea, la data de prioritate a cererii.
2. Membrii vor putea cere depunătorului unei cereri de brevet să furnizeze informații asupra cererilor respective pe care le va fi depus și brevetelor respective care îi vor fi fost acordate în străinătate.

Articolul 30

Excepții la drepturile conferite

Membrii vor putea să prevadă excepții limitate la drepturile exclusive conferite printr-un brevet, cu condiția ca acestea să nu aducă atingere în mod nejustificat exploataării normale a brevetului și nici să cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului brevetului, cu luarea în considerare a intereselor legitime ale terților.

Articolul 31

Alte utilizări fără autorizarea deținătorului dreptului

În cazurile în care legislația unui Membru permite alte utilizări⁷ ale obiectului unui brevet fără autorizarea deținătorului dreptului, inclusiv utilizarea de către puterile publice sau de către terți autorizați de către acestea, vor fi respectate următoarele prevederi:

- a) autorizarea acestei utilizări va fi examinată pe baza circumstanțelor proprii acesteia;
- b) o astfel de utilizare va putea să nu fie permisă decât dacă, înaintea acestei utilizări, candidatul utilizator s-a străduit să obțină autorizarea de la deținătorul dreptului, în condiții și modalități comerciale rezonabile și dacă cu toate eforturile sale nu a reușit aceasta într-un termen rezonabil. Un Membru va putea deroga de la această prevedere în situații de urgență națională sau în alte circumstanțe de extremă urgență sau în caz de utilizare publică în scopuri necomerciale. În situații de urgență națională sau de alte circumstanțe de extremă urgență, deținătorul dreptului va fi totuși avizat imediat ce va fi rezonabil posibil. În caz de utilizare publică în scopuri necomerciale, atunci când puterile publice sau întreprinderea contractantă, fără să facă cercetare de brevet, cunosc sau au motive demonstrabile de a cunoaște că un brevet valabil este sau va fi utilizat de către puterile publice sau în contul acestora, deținătorul dreptului va fi avizat despre aceasta în cel mai scurt timp;
- c) întinderea și durata unei astfel de utilizări vor fi limitate la scopurile pentru care aceasta a fost autorizată, iar în cazul tehnologiei de semiconductori, respectiva utilizare va fi destinată numai pentru scopuri publice necomerciale sau pentru a remedia o practică ce a fost stabilită, în baza unei proceduri judiciare sau administrative, ca fiind anticoncurențială;
- d) o astfel de utilizare va fi neexclusivă;
- e) o astfel de utilizare va fi netransmisibilă, cu excepția părții din întreprindere sau a fondului de comerț care beneficiază de aceasta;
- f) orice utilizare de acest gen va fi autorizată în principal pentru aprovizionarea pieței interne a Membrului care a autorizat această utilizare;

⁷ Prin "alte utilizări" se înțeleg utilizările altele decât cele care sunt autorizate în baza Articolului 30.

- g) autorizarea unei astfel de utilizări va fi susceptibilă de a înceta, sub rezerva ca interesele legitime ale persoanelor astfel autorizate să fie protejate de o manieră adecvată, dacă și atunci când circumstanțele care au condus la aceasta încetează să existe și este de crezut că nu se vor mai reproduce. Autoritatea competentă va fi abilitată să reexamineze, pe bază de cerere motivată, dacă circumstanțele continuă să existe;
- h) deținătorul dreptului va primi o remunerare adecvată corespunzătoare fiecărui caz în parte, cu luarea în considerare a valorii economice a autorizării;
- i) valabilitatea juridică a oricărei decizii privind autorizarea unei astfel de utilizări va putea face obiectul unei revizuii judiciare sau altei revizuii independente de către o autoritate superioară distinctă a acestui Membru;
- j) orice decizie referitoare la remunerarea prevăzută în raport cu o astfel de utilizare va putea face obiectul unei revizuii judiciare sau unei alte revizuii independente de către o autoritate superioară distinctă a acestui Membru;
- k) Membrii nu sunt ținuti să aplice condițiile enunțate la alineatele b) și f) în cazurile în care o astfel de utilizare este permisă pentru a remedia o practică considerată ca anticoncurențială ca urmare a unei proceduri judiciare sau administrative. Necesitatea de a corecta practicile anticoncurențiale poate fi luată în considerare în stabilirea remunerării în astfel de cazuri. Autoritățile competente vor fi abilitate să refuze încetarea autorizării dacă și atunci când circumstanțele care au condus la această autorizare riscă să se producă din nou;
- l) în cazurile în care o astfel de utilizare este autorizată pentru a permite exploatarea unui brevet ("al doilea brevet") care nu poate fi exploatat fără să aducă atingere unui alt brevet ("primul brevet"), următoarele condiții suplimentare vor fi aplicabile:
 - i) invenția revendicată în cel de-al doilea brevet presupune un progres tehnologic important, de un interes economic substanțial, în raport cu invenția revendicată în primul brevet;
 - ii) titularul primului brevet va avea dreptul la o licență reciprocă în condiții rezonabile pentru utilizarea invenției revendicate în cel de-al doilea brevet; și
 - iii) utilizarea autorizată în raport cu primul brevet va fi netransmisibilă cu excepția cazului în care cel de-al doilea brevet este de asemenea transmis.

Articolul 32

Revocare/Decădere

Pentru orice decizie referitoare la revocarea sau decăderea unui brevet se va acorda posibilitatea unei rezilieri judiciare.

Articolul 33

Durata protecției

Durata de protecție oferită nu se va termina înainte de expirarea unei perioade de 20 ani calculați de la data depozitării⁸.

Articolul 34

Brevete de procedeu: sarcina probei

1. Pentru scopurile procedurii civile referitoare la încălcarea drepturilor titularului menționate la paragraful 1 b) al Articolului 28, dacă obiectul brevetului este un procedeu de obținere a unui produs, autoritățile judiciare vor fi abilitate să dispună pârâtului să

⁸ Se înțelege că Membrii care nu au un sistem de acordare inițială vor putea decide că durata de protecție să fie calculată de la data depozitării în cadrul sistemului de acordare inițială.

demonstreze ca procedeul utilizat pentru obținerea unui produs identic este diferit de procedeul brevetat. În consecință, Membrii vor dispune, în cazul a cel puțin una din situațiile de mai jos, ca orice produs identic fabricat fără consimțământul titularului brevetului va fi, până la proba contrarie, considerat ca fiind obținut prin procedeul brevetat

- a) produsul obținut prin procedeul brevetat este nou;
 - b) probabilitatea este mare ca produsul identic a fost obținut prin procedeul respectiv și că titularul brevetului nu a putut, în ciuda unor eforturi rezonabile, să stabilească ce procedeu a fost de fapt utilizat.
1. Orice Membru va fi liber să dispună ca sarcina probei menționate la paragraful 1 va fi incumbată pretinsului contravenient numai dacă este îndeplinită condiția prevăzută la alineatul a) sau numai dacă este îndeplinită condiția prevăzută la alineatul b).
 2. Cu ocazia prezentării probei contrarii, vor fi luate în considerare interesele legitime ale părților legate de protecția secretelor lor de fabricație și de comerț.

Secțiunea 6. Scheme de configurație (topografii) de circuite integrate

Articolul 35

Raporturi cu Tratatul IPIC

Membrii convin să acorde protecția schemelor de configurație (topografiilor) de circuite integrate (denumite în prezentul Acord "scheme de configurație") conform Articolelor 2 la 7 (cu excepția paragrafului 3 al Articolului 6), Articolului 12 și paragrafului 3 al Articolului 16 din Tratatul privind proprietatea intelectuală în materie de circuite integrate și, în plus, să respecte prevederile de mai jos.

Articolul 36

Aria de aplicabilitate a protecției

Sub rezerva prevederilor paragrafului 1 al Articolului 37, Membrii vor considera ca ilegale actele menționate în continuare, dacă acestea sunt îndeplinite fără autorizarea deținătorului dreptului⁹ : importul, vânzarea sau distribuția în orice alt mod, cu scopuri comerciale, a unei scheme de configurație protejate, a unui circuit integrat în care este incorporată o schemă de configurație protejată, sau un articol care încorporează un astfel de circuit integrat, numai în măsura în care acest articol continuă să conțină o schemă de configurație reprodusă în mod ilicit.

Articolul 37

Acte care nu necesită autorizarea deținătorului dreptului

1. Independent de prevederile Articolului 36, nici un Membru nu va considera ca ilegală îndeplinirea oricărui act vizat în articolul respectiv cu privire la un circuit integrat care încorporează o schemă de configurație reprodusă ilegal, sau orice articol care încorporează un astfel de circuit integrat, atunci când persoana care îndeplinește sau face să se îndeplinească aceste acte nu știa și nu avea un motiv valabil să știe, atunci când el a achiziționat respectivul circuit integrat sau articolul care îl încorporează, că acesta conținea o schemă de configurație reprodusă în mod ilicit. Membrii vor dispune ca, după momentul la care această persoană va fi primit un aviz prin care a fost informată în mod suficient, că schema de configurație este reprodusă în mod ilicit, aceasta va putea îndeplini oricare din

⁹ Expresia "deținătorul dreptului" utilizată în această secțiune va fi interpretată ca având același sens cu termenul "titular" utilizat în Tratatul IPIC.

actele vizate cu privire la stocurile de care dispune sau pe care le-a comandat înainte de acest moment, dar va putea fi obligată să plătească deținătorului dreptului o sumă echivalentă cu o redevență rezonabilă cum ar fi cea care ar fi exigibilă în cadrul unei licențe negociate în mod liber pentru o astfel de schemă de configurație.

2. Condițiile menționate la alineatele a) la k) ale Articolului 31 se vor aplica, *mutatis mutandis*, în cazul de concesiune a unei licențe nevoluntare pentru o schemă de configurație sau pentru utilizarea acesteia de către puterile publice sau în contul acestora fără autorizarea deținătorului dreptului.

Articolul 38

Durata protecției

1. În Membrii în care înregistrarea este o condiție a protecției, durata protecției schemelor de configurație nu se va sfârși înainte de expirarea unei perioade de 10 ani calculată de la data depozitării cererii de înregistrare sau calculată de la prima exploatare comercială indiferent unde în lume.
2. În Membrii în care înregistrarea nu este condiție de protecție, schemele de configurație vor fi protejate pentru o perioadă de cel puțin 10 ani de la data primei exploatare comerciale indiferent unde în lume.
3. Independent de prevederile paragrafelor 1 și 2, un Membru va putea dispune că protecția va expira peste 15 ani de la crearea schemei de configurație.

Secțiunea 7. Protecția informațiilor nedivulgate

Articolul 39

1. Prin asigurarea unei protecții efective contra concurenței neloiale conform articolului 10 *bis* din Convenția de la Paris (1967), Membrii vor proteja informațiile nedivulgate conform paragrafului 2 și datele comunicate puterilor publice sau organismelor acestora conform paragrafului 3.
2. Persoanele fizice și juridice vor avea posibilitatea să împiedice ca informațiile aflate în mod licit sub controlul lor să nu fie divulgate terților, sau achiziționate sau utilizate de aceștia fără consimțământul lor și într-o manieră contrară uzanțelor comerciale cinstite¹⁰, sub rezerva ca aceste informații:
 - a) să fie secrete în sensul că, în totalitatea lor sau în configurația sau asamblarea exactă a elementelor lor, ele să nu fie în general cunoscute de persoane aparținând mediilor care se ocupă în mod normal de genul de informații în cauză sau să nu le fie ușor accesibile;
 - b) să aibă o valoare comercială prin faptul că sunt secrete; și
 - c) au făcut obiectul unor prevederi rezonabile, în funcție de circumstanțe, destinate să le păstreze secrete, din partea persoanei care le controlează în mod licit.
3. Atunci când aprobarea comercializării produselor farmaceutice sau a produselor chimice pentru agricultură care conțin entități chimice noi, este condiționată de comunicarea de date nedivulgate rezultate din încercări sau de alte date nedivulgate, a căror stabilire cere un efort considerabil, Membrii vor proteja aceste date contra exploatarii neloiale în comerț. În plus, Membrii vor proteja aceste date contra divulgării, cu excepția cazului când aceasta este necesar pentru protecția publicului, sau cu excepția cazului în care sunt luate măsuri pentru a se asigura că datele sunt protejate contra exploatarii neloiale în comerț.

¹⁰ În sensul acestei dispoziții, expresia "într-o manieră contrară uzanțelor comerciale cinstite" se va înțelege ca fiind cel puțin practicile de genul încetării contractului, abuzului de încredere și incitării la delict, și cuprinde achiziționarea de informații nedivulgate de către terți care cunoșteau că respectiva achiziție implică astfel de practici sau care au dat dovadă de o gravă neglijență ignorând-o.

Secțiunea 8: Controlul practicilor anticoncurențiale în licențele contractuale

Articolul 40

1. Membrii convin ca anumite practici sau condiții în materie de concesiune de licențe legate de drepturile de proprietate intelectuală, care limitează concurența, pot să aibă efecte prejudiciabile asupra schimburilor și să împiedice transferul și difuzarea de tehnologie.
2. Nici o prevedere a prezentului Acord nu va împiedica Membrii să specifice în legislația lor practicile sau condițiile în materie de concesiune de licențe care vor putea, în cazuri specifice, să constituie o folosință abuzivă a drepturilor de proprietate intelectuală având un efect prejudiciabil asupra concurenței pe piața respectivă. Așa cum este prevăzut mai sus, un Membru va putea adopta, în conformitate cu celelalte prevederi ale prezentului Acord, măsuri corespunzătoare pentru a preveni sau controla aceste practici, care pot cuprinde, de exemplu, clauze exclusive de retrocesiune, condiții care împiedică contestarea validității și un regim coercitiv de licențe grupate, în lumina legilor și reglementărilor pertinente ale respectivului Membru.
3. Dacă i se adresează o cerere, fiecare Membru va purta consultări cu oricare alt Membru care are motive să creadă că un titular de drept de proprietate intelectuală național al Membrului căruia i s-a adresat cererea de consultare, și domiciliat în acest Membru, se pretează la practici care violează legile și reglementările Membrului care a prezentat cererea referitoare la obiectul prezentei secțiuni, și care dorește să asigure respectarea acestei legislații, fără prejudiciu cu privire la oricare altă acțiune, pe care unul sau celălalt Membru ar putea să o angajeze conform legii și cu privire la întreaga libertate de a lua o decizie definitivă. Membrul căruia i s-a adresat cererea o va examina în mod aprofundat și cu înțelegere și va acorda posibilități adecvate de consultare Membrului care a prezentat-o; el va coopera prin furnizarea de informații neconfidențiale existente la dispoziția publicului care prezintă un interes în cauză, precum și alte informații de care dispune, sub rezerva legislației interne și a încheierii de acorduri reciproc satisfăcătoare cu privire la respectarea caracterului confidențial al acestor informații de către Membrul care a prezentat cererea.
4. Dacă naționali ai unui Membru sau persoane domiciliate în acest Membru fac, în alt Membru, obiectul unor proceduri privind o pretinsă violare a legilor și reglementărilor acestui alt Membru cu privire la obiectul prezentei secțiuni, Membrului în cauză i se va acorda de către celălalt Membru, la cerere, posibilitatea să poarte consultări în aceleași condiții ca cele prevăzute în paragraful 3.

PARTEA a III-a

MIJLOACE DE ASIGURARE A RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Secțiunea 1: Obligații generale

Articolul 41

1. Membrii vor asigura ca legislația lor să conțină proceduri destinate a asigura protecția drepturilor de proprietate intelectuală de genul celor care sunt enunțate în prezenta parte, de o manieră care să permită o acțiune eficientă contra oricărui act care ar aduce atingere drepturilor de proprietate intelectuală acoperite prin prezentul Acord, inclusiv măsuri corective rapide destinate să prevină orice atingere și măsuri corective care să constituie un mijloc de descurajare contra oricărei atingeri ulterioare. Aceste proceduri vor fi aplicate într-un mod care să evite crearea de obstacole în comerțul legitim și să ofere protecție contra folosinței lor abuzive.

2. Procedurile destinate să asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuală trebuie să fie loiale și echitabile. Ele nu vor fi inutile de complexe sau costisitoare; ele nu vor conține termene nerezonabile și nici nu vor antrena întârzieri nejustificate.
3. Deciziile de fond vor fi, de preferință, scrise și motivate. Ele vor fi puse cel puțin la dispoziția părților în cauză fără întârziere inutilă. Deciziile de fond se vor baza exclusiv pe elemente de proba asupra cărora părțile au avut posibilitatea să fie ascultate.
4. Părțile într-o cauză vor avea posibilitatea să ceară revizuirea deciziilor administrative finale de către o autoritate judiciară și, sub rezerva dispozițiilor atributive de competențe, prevăzute în legislația unui Membru privind importanța unui caz, cel puțin a aspectelor juridice ale deciziilor judiciare inițiale asupra fondului. Totuși, nu va exista obligația de a prevedea posibilitatea de a cere revizuirea achitărilor în cazuri penale.
5. Se înțelege că prezenta parte nu creează nici o obligație de constituire, pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, a unui sistem judiciar distinct de cel care vizează asigurarea respectării legii, în general, și nici nu afectează capacitatea Membrilor de a asigura respectarea legislației lor în general. Nici o prevedere a prezentei părți nu creează obligații în ceea ce privește repartizarea resurselor între mijloacele de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală și mijloacele de asigurare a respectării legii în general.

Secțiunea 2: Proceduri și măsuri corective civile și administrative

Articolul 42

Proceduri loiale și echitabile

Membrii vor acorda deținătorilor de drepturi¹¹ acces la procedurile judiciare civile destinate să asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuală acoperite prin prezentul Acord. Pârâții vor trebui să fie informați în timp oportun printr-un aviz scris suficient de precis indicând, între altele, fundamentările pretențiilor. Părțile vor fi autorizate să fie reprezentate de un consilier juridic independent, iar procedurile nu vor impune cerințe excesive în materie de prezență personală obligatorie. Toate părțile într-o astfel de cauză vor fi abilitate corespunzător să-și justifice pretențiile și să prezinte orice elemente pertinente de probă. Procedura va conține un mijloc de identificare a informațiilor confidențiale, cu excepția cazului în care aceasta este contrară prevederilor constituționale existente.

Articolul 43

Elemente de probă

1. În cazurile în care o parte va prezenta elemente de probă rezonabil de accesibile suficiente pentru a demonstra pretențiile sale și va preciza elementele de probă în susținerea pretențiilor sale care se găsesc sub controlul părții adverse, autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone ca aceste elemente de probă să fie produse de către partea adversă, sub rezerva existenței, în cazurile adecvate, a condițiilor care să garanteze protecția informațiilor confidențiale.
2. În cazurile în care o parte la o procedură va refuza voluntar și fără motiv valabil accesul la informații necesare sau nu va furniza astfel de informații într-un termen rezonabil, sau va împiedica în mod notabil o procedură referitoare la o acțiune angajată pentru asigurarea respectării unui drept, un Membru va putea abilita autoritățile judiciare să stabilească determinări preliminare și finale, pozitive sau negative, pe baza informațiilor care le vor fi prezentate, inclusiv a plângerii sau pretenției prezentate de către partea lezată prin împiedicarea accesului la informații, cu condiția de a acorda părților posibilitatea de a fi ascultate cu privire la pretențiile sau elementele lor de probă.

¹¹ Pentru scopurile prezentei părți, prin expresia "deținător al dreptului" se înțeleg federațiile și asociațiile abilitate să revendice un astfel de drept.

Articolul 44

Injoncțiuni

1. Autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone unei părți să înceteze să aducă atingere unui drept, între altele în scopul de a împiedica introducerea în circuitele comerciale care sunt în competența lor, a unor mărfuri importate care implică o atingere a unui drept de proprietate intelectuală, imediat după vămuirea acestor mărfuri. Membrii nu au obligația de a le abilita să acționeze astfel în ceea ce privește un obiect protejat achiziționat sau comandat de o persoană înainte de a ști sau de a fi avut motive rezonabile să știe că comercializarea respectivului obiect ar antrena o atingere a unui drept de proprietate intelectuală.
2. Independent de celelalte prevederi ale prezentei părți și cu condiția de a fi respectate prevederile Părții a II-a care se referă în mod expres la utilizarea unui drept de către puterile publice, sau de către terți autorizați de puterile publice, fără autorizarea deținătorului acestui drept, Membrii vor putea limita măsurile corective posibile contra unei astfel de utilizării în vărsarea unei remunerații în conformitate cu alineatul h) al Articolului 31. În celelalte cazuri, vor fi aplicabile măsurile corective prevăzute în prezenta parte sau, în cazurile în care aceste măsuri corective vor fi incompatibile cu legislația unui Membru, vor putea fi obținute declarații în fața instanței și o compensație adecvată.

Articolul 45

Daune-interese

1. Autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone contravenientului să verse deținătorului dreptului daune-interese adecvate pentru repararea daunei pe care acesta a suferit-o prin faptul că i-a fost încălcat dreptul de proprietate intelectuală de către contravenientul care s-a pretat la o activitate care aduce o astfel de atingere știind sau având motive rezonabile să știe acest lucru.
2. Autoritățile judiciare vor fi de asemenea abilitate să ordone contravenientului să plătească deținătorului dreptului cheltuielile, care vor putea cuprinde onorariile de avocat corespunzătoare. În cazurile adecvate, Membrii vor putea autoriza autoritățile judiciare să ordone recuperarea profiturilor și/sau plata de daune interese prestabilite, chiar dacă contravenientul s-a pretat la o activitate care aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală fără să știe sau să aibă motive rezonabile să știe acest lucru.

Articolul 46

Alte măsuri corective

Pentru a crea un mijloc de descurajare eficient contra atingerilor asupra drepturilor, autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone ca mărfurile pentru care ele vor constata că aduc atingere unui drept să fie, fără nici un fel de despăgubire, scoase din circuitele comerciale într-un mod care să evite să cauzeze prejudiciu deținătorului dreptului sau, cu excepția cazului în care acest lucru este contrar prevederilor constituționale existente, să fie distruse. Ele vor fi de asemenea abilitate să ordone ca materiale și instrumente care au servit în principal la crearea sau la fabricarea mărfurilor în cauză să fie, fără nici un fel de desdăunare, scoase din circuitele comerciale într-un mod care să reducă la minimum riscurile unor noi atingeri. Cu ocazia examinării unor astfel de cereri, se va ține cont de faptul că trebuie să existe proporționalitate între gravitatea atingerii și măsurile corective ordonate, precum și de interesele terților. În ceea ce privește mărfurile de marcă contrafăcute, simplul fapt de retragere a mărcii de fabrică sau de comerț aplicată în mod ilicit nu va fi suficient, cu excepția unor circumstanțe excepționale, pentru a permite introducerea mărfurilor în circuitele comerciale.

Articolul 47

Dreptul la informație

Membrii vor putea dispune ca autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone contravenientului, cu condiția ca o astfel de măsură să nu fie disproporționată în raport cu gravitatea atingerii, să informeze deținătorul dreptului despre identitatea terților care participă la producerea și la distribuirea mărfurilor sau serviciilor în cauză, precum și asupra circuitelor lor de distribuție.

Articolul 48

Despăgubirea pârâtului

1. Autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone unei părți la cererea căreia au fost luate măsuri și care a utilizat abuziv procedurile destinate să asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuală să acorde, unei părți căreia i s-a cerut în mod nejustificat să facă sau să nu facă ceva, o despăgubire adecvată pentru repararea daunei suferite printr-o astfel de utilizare abuzivă. Autoritățile judiciare vor fi, de asemenea, abilitate să ordone reclamantului să plătească cheltuielile pârâtului, care vor putea cuprinde onorariile de avocat adecvate.
2. În ceea ce privește administrarea oricărei legi referitoare la protecția sau respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, Membrii nu vor elibera nici autoritățile nici agenții publice de responsabilitatea lor care îi expune la măsuri corective adecvate decât în cazurile în care ei au acționat sau au avut intenția să acționeze cu buna credință în cadrul administrării respectivei legi.

Articolul 49

Proceduri administrative

În măsura în care o măsură corectivă civilă poate fi dispusă ca urmare a unei proceduri administrative referitoare la fondul afacerii, aceste proceduri vor fi conforme unor principii echivalente în substanță cu cele care sunt enunțate în prezenta secțiune.

Secțiunea 3: Măsuri provizorii

Articolul 50

1. Autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone adoptarea de măsuri provizorii rapide și eficiente:
 - a) pentru a împiedica ca un act care aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală să fie comis și, în special, pentru a împiedica introducerea în circuitele comerciale care cad în competența lor de mărfuri, inclusiv de mărfuri importate imediat după vămuirea lor;
 - b) pentru a păstra elementele de probă pertinente referitoare la aceasta pretinsă atingere.
2. Autoritățile judiciare vor fi abilitate să adopte măsuri provizorii fără ca cealaltă parte să fie ascultată în cazurile în care acest lucru va fi necesar, în special atunci când orice întârziere este de natură să cauzeze un prejudiciu ireparabil deținătorului dreptului sau când există riscul demonstrabil de distrugere a elementelor de probă.
3. Autoritățile judiciare vor fi abilitate să pretindă reclamantului să furnizeze orice element de probă rezonabil accesibil pentru a dobândi cu suficientă certitudine convingerea că el este deținătorul dreptului și că s-a adus atingere dreptului său sau că această atingere este iminentă și să-i ordone să depună o cauțiune sau o garanție echivalentă suficientă pentru a-l proteja pe pârât și a preveni abuzurile.
4. În cazurile în care au fost adoptate măsuri provizorii fără ca cealaltă parte să fi fost ascultată, părțile afectate vor fi avizate despre aceasta, fără întârziere cel târziu după executarea măsurilor. O revizuire, inclusiv dreptul de a fi ascultat, va avea loc la cererea pârâtului, într-

un termen rezonabil după notificarea măsurilor, dacă acestea vor fi modificate, abrogate sau confirmate.

5. Reclamantului i se va putea cere de către autoritatea care va executa măsurile provizorii să furnizeze alte informații necesare pentru identificarea mărfurilor respective.
6. Fără prejudiciu cu privire la prevederile paragrafului 4, măsurile provizorii luate în baza paragrafelor 1 și 2 vor fi abrogate sau vor înceta să-și producă efectele într-un alt mod, la cererea pârâtului, dacă o procedură legată de o decizie de fond nu este luată într-un termen rezonabil care va fi stabilit de către autoritatea judiciară ce a dispus măsurile în cazul în care legislația unui Membru permite aceasta sau, în absența unei astfel de determinări, într-un termen care nu va trebui să depășească 20 zile lucratoare sau 31 zile calendaristice, dacă acest termen este mai lung.
7. În cazurile în care măsurile provizorii vor fi abrogate sau vor înceta să fie aplicabile datorită oricărei acțiuni sau omisiuni a reclamantului, sau în cazurile în care se va constata ulterior că nu a avut loc atingerea sau amenințarea cu atingere a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare vor fi abilitate să ordone reclamantului, la cererea pârâtului, să acorde acestuia din urmă o despăgubire corespunzătoare pentru repararea oricărei daune cauzate prin aceste măsuri.
8. În măsura în care o măsură provizorie poate fi ordonată ca urmare a unor proceduri administrative, aceste proceduri vor fi conforme unor principii echivalente în substanță cu cele enunțate în prezenta secțiune.

Secțiunea 4: Prevederi speciale referitoare la măsurile la frontieră

Articolul 51

Suspendarea punerii în circulație de către autoritățile vamale

Membrii vor adopta, conform prevederilor enunțate mai jos, proceduri¹³ care să permită deținătorului unui drept care are motive valabile să bănuiască că ar urma să fie efectuat un import de mărfuri de marcă contrafăcute sau de mărfuri pirat care aduc atingere dreptului de autor¹⁴, să prezinte autorităților administrative sau judiciare o cerere scrisă pentru suspendarea punerii în liberă circulație a acestor mărfuri de către autoritățile vamale. Membrii vor putea permite ca o astfel de cerere să fie făcută în ceea ce privește mărfurile care implică alte atingeri unor drepturi de proprietate intelectuală, cu condiția ca prevederile enunțate în prezenta secțiune să fie respectate. Membrii vor putea de asemenea să prevadă proceduri corespunzătoare pentru suspendarea de către autoritățile vamale a punerii în circulație a mărfurilor care aduc atingere unor drepturi de proprietate intelectuală, destinate să fie exportate din teritoriul lor.

Articolul 52

Cerere

Oricărui deținător de drept, care declanșează procedurile vizate la Articolul 51 i se va cere să furnizeze elemente de probă adecvate pentru a convinge autoritățile competente că în

¹³ Se înțelege că nu va fi obligatoriu să se aplice aceste proceduri importurilor de mărfuri puse în circulație pe piața unei alte țări de către deținătorul dreptului sau cu consimțământul său și nici la mărfurile în tranzit.

¹⁴ În sensul prezentului Acord:

a) expresia "mărfuri de marcă contrafăcute" desemnează toate mărfurile, inclusiv ambalajul lor, care poartă fără autorizare o marcă de fabrică sau de comerț care este identică cu marca de fabrică sau de comerț înregistrată valabil pentru mărfurile respective, sau care nu poate fi distinsă în aspectele sale esențiale de această marcă de fabrică sau de comerț, și care prin aceasta aduce atingere drepturilor titularului mărcii respective în baza legislației țării de import;

b) expresia "mărfuri pirat care aduc atingere dreptului de autor" desemnează toate copiile făcute fără consimțământul deținătorului dreptului sau al unei persoane valabil autorizate de către acesta în țara de producție și care sunt făcute direct sau indirect pe baza unui articol, în cazurile în care realizarea acestor copii ar fi constituit o atingere dreptului de autor sau a unui drept conex în baza legislației țării de import.

baza legilor țării de import să prezume existența unei atingeri asupra dreptului său de proprietate intelectuală, precum și o descriere suficient de detaliată a mărfurilor pentru ca autoritățile vamale să le poată recunoaște cu ușurință. Autoritățile competente vor aduce la cunoștința reclamantului, într-un termen rezonabil, dacă ele au luat sau nu în considerare cererea sa și îl vor informa, în cazurile în care ele sunt acelea care o decid, asupra duratei perioadei pentru care autoritățile vamale vor lua măsuri.

Articolul 53

Cauțiune sau garanție echivalentă

1. Autoritățile competente vor fi abilitate să pretindă reclamantului să constituie o cauțiune sau o garanție echivalentă suficientă pentru a proteja pe pârât și autoritățile competente și pentru a preveni abuzurile. Această cauțiune sau garanție echivalentă nu va descuraja în mod nejustificat recurgerea la aceste proceduri.
2. În cazurile în care, ca urmare a unei cereri prezentate în baza prezentei secțiuni, autoritățile vamale au suspendat punerea în libera circulație a mărfurilor comportând desene sau modele industriale, brevete, scheme de configurație sau informații nedivulgate, pe baza unei decizii, care nu emană de la o autoritate judiciară sau de la o altă autoritate independentă, și în care termenul prevăzut la Articolul 55 a ajuns la scadență fără ca autoritatea abilitată în acest scop să fi decis o măsură provizorie, și sub rezerva că toate celelalte condiții cerute pentru import să fi fost îndeplinite, proprietarul, importatorul sau destinatarul acestor mărfuri va avea posibilitatea să le pună în libera circulație în baza depunerii unei cauțiuni, a cărei valoare va fi suficientă pentru a proteja pe deținătorul dreptului de orice atingere a dreptului său. Vărsământul acestei cauțiuni nu va prejudicia în nici un fel alte măsuri corective pe care le poate obține deținătorul dreptului, fiind înțeles că această cauțiune va fi restituită, dacă acesta nu valorifică dreptul de a acționa în justiție într-un termen rezonabil.

Articolul 54

Aviz de suspendare

Importatorul și reclamantul vor fi avizați fără întârziere de suspendarea punerii în libera circulație a mărfurilor decisă conform Articolului 51.

Articolul 55

Durata suspendării

Dacă, într-un termen care nu depășește 10 zile lucrătoare după ce reclamantul a fost avizat de suspendare, autoritățile vamale nu au fost informate că o procedură care să conducă la o decizie de fond a fost deschisă de către o parte alta decât pârâtul sau că autoritatea corespunzător abilitată în acest scop a luat măsuri provizorii de prelungire a suspendării punerii în libera circulație a mărfurilor, acestea vor fi puse în libera circulație, sub rezerva că toate celelalte condiții fixate pentru import sau export să fi fost îndeplinite; în cazurile adecvate, acest termen va putea fi prelungit cu 10 zile lucrătoare. Dacă o procedură care să conducă la o decizie de fond a fost angajată, o revizuire, inclusiv dreptul de a fi ascultat, va avea loc la cererea pârâtului în vederea luării într-un termen rezonabil a deciziei dacă aceste măsuri vor fi modificate, abrogate sau confirmate. Indiferent de cele de mai sus, în cazul în care suspendarea punerii în libera circulație a mărfurilor este executată sau menținută potrivit unei măsuri judiciare provizorii, se vor aplica prevederile paragrafului 6 al Articolului 50.

Articolul 56

Despăgubirea importatorului și a proprietarului mărfurilor

Autoritățile corespunzătoare vor fi abilitate să ordone reclamantului să verse importatorului, destinatarului și proprietarului mărfurilor o despăgubire adecvată pentru

repararea oricărei daune, care le-ar fi fost cauzată prin reținerea nejustificată a mărfurilor sau reținerea mărfurilor puse în libera circulație conform Articolului 55.

Articolul 57

Dreptul de inspecție și de informare

Fără prejudiciu cu privire la protecția informațiilor confidențiale, Membrii vor abilita autoritățile competente să acorde deținătorului dreptului o posibilitate suficientă pentru inspectarea oricăror mărfuri reținute de către autoritățile vamale în scopul stabilirii fundamentului pretențiilor sale. Autoritățile competente vor fi de asemenea abilitate să acorde importatorului o posibilitate echivalentă de a inspecta astfel de mărfuri. În cazurile în care a fost stabilită o determinare pozitivă de fond, Membrii vor putea abilita autoritățile competente să informeze deținătorul dreptului asupra numelor și adreselor expeditorului, importatorului și destinatarului, precum și cu privire la cantitatea mărfurilor respective.

Articolul 58

Ațiuni din oficiu

În cazurile în care Membrii vor pretinde autorităților competente ca ele să acționeze din proprie inițiativă și să suspende punerea în libera circulație a mărfurilor pentru care ele au prezumții de probă că acestea aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală:

- a) autoritățile competente vor putea în orice moment să ceară deținătorului dreptului orice informație care le-ar putea ajuta în exercitarea acestor puteri;
- b) importatorul și deținătorul dreptului vor fi avizați cu privire la suspendare în cel mai scurt timp. În cazurile în care importatorul a făcut recurs la suspendare la autoritățile competente, aceasta va fi supusă, *mutatis mutandis*, condițiilor enunțate la Articolul 55;
- c) Membrii nu vor elibera nici autoritățile și nici agenții publici de responsabilitatea lor cu privire la măsuri corective adecvate decât în cazurile în care ei au acționat sau au avut intenția să acționeze cu bună credință.

Articolul 59

Măsuri corective

Fără prejudiciu cu privire la celelalte drepturi de a angaja o acțiune pe care le are deținătorul dreptului și sub rezerva dreptului pârâtului de a cere revizuirea de către o autoritate judiciară, autoritățile competente vor fi abilitate să ordone distrugerea sau scoaterea din circuit a mărfurilor care aduc atingere unui drept, conform principiilor enunțate la Articolul 46. În ceea ce privește mărfurile de marcă contrafăcute, autoritățile nu vor permite reexportul mărfurilor în starea respectivă, nici nu le vor supune unui alt regim vamal, decât în circumstanțe excepționale.

Articolul 60

Importuri de minimis

Membrii vor putea excepta de la aplicarea prevederilor precedente mărfurile fără caracter comercial conținute în cantități mici în bagajele personale ale călătorilor sau expediate în colete mici.

Secțiunea 5: Proceduri penale

Articolul 61

Membrii vor prevedea proceduri penale și sancțiuni aplicabile cel puțin pentru actele deliberate de contrafacere a mărcilor de fabrică sau de comerț sau de piraterie care aduc atingere unui drept de autor, comise la scară comercială. Sancțiunile vor include închisoare și/sau amenzi suficiente pentru a fi descurajatoare și vor fi la un nivel comparativ cu cele aplicate unor delict

grave similare. În cazurile adecvate, sancțiunile posibile vor include și sechestrarea, confiscarea și distrugerea mărfurilor în cauză, precum și a tuturor materialelor și instrumentelor care au servit direct la comiterea delictului. Membrii vor putea prevedea proceduri penale și sancțiuni aplicabile celorlalte acte care aduc atingere unor drepturi de proprietate intelectuală , în special atunci când acestea sunt comise în mod deliberat și la scară comercială.

PARTEA a IV-a

ACHIZIȚIONAREA ȘI MENȚINEREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ȘI PROCEDURI *INTER PARTES* REFERITOARE LA ACESTEA

Articolul 62

1. Membrii vor putea pretinde, drept condiție pentru achiziționarea sau menținerea drepturilor de proprietate intelectuală, prevăzute în secțiunile 2 la 6 ale Părții a II-a , să fie respectate proceduri și formalități rezonabile. Aceste proceduri și formalități vor fi compatibile cu prevederile prezentului Acord.
2. În cazurile în care achiziționarea unui drept de proprietate intelectuală este condiționată de acordarea sau înregistrarea acestui drept, Membrii vor face în așa fel încât procedurile de acordare sau de înregistrare să permită acordarea sau înregistrarea dreptului într-un termen rezonabil de o maniera care să evite restrângerea nejustificată a perioadei de protecție, sub rezerva respectării condițiilor fundamentale pentru achiziționarea dreptului.
3. Articolul 4 din Convenția de la Paris (1967) se va aplica, *mutatis mutandis*, mărcilor de serviciu.
4. Procedurile referitoare la achiziționarea sau menținerea drepturilor de proprietate intelectuală și în cazurile în care legislația unui Membru prevede astfel de proceduri, procedurile de revocare administrativă, precum și procedurile *inter partes* cum ar fi opoziția, revocarea și anularea, vor fi guvernate de principiile generale enunțate la paragrafele 2 și 3 ale Articolului 41.
5. Deciziile administrative finale în cadrul oricărei proceduri menționate la paragraful 4 vor putea face obiectul unei revizuiri de către o autoritate judiciară sau cvasijudiciară. Totuși, nu va exista nici o obligație de a se prevedea o posibilitate de revizuire a deciziilor în caz de opoziție fără succes sau revocare administrativă, cu condiția ca motivele acestor proceduri să poată face obiectul unor proceduri de invalidare.

PARTEA a V-a

PREVENIREA ȘI REGLEMENTAREA DIFERENDELOR

Articolul 63

Transparența

1. Legile și reglementările, precum și deciziile judiciare și administrative finale de aplicabilitate generală, cu caracter executoriu într-un Membru, care vizează aspecte ce fac obiectul prezentului Acord (existența, aria de aplicabilitate, achiziționarea de drepturi de proprietate intelectuală și mijloacele de a le asigura respectarea precum și prevenirea unei folosințe abuzive a acestor drepturi) vor fi publicate sau, în cazurile în care publicarea lor nu ar fi realizabilă, puse la dispoziția publicului într-o limbă națională astfel încât să se permită guvernelor și deținătorilor drepturilor să ia cunoștință despre acestea. Acordurile referitoare la aspecte care fac obiectul prezentului Acord care sunt în vigoare între guvernul sau un organism guvernamental al unui Membru și guvernul sau un organism guvernamental al unui alt Membru vor fi de asemenea publicate.

2. Membrii vor notifica legile și reglementările menționate la paragraful 1 la Consiliul TRIPs pentru a-l ajuta în examinarea funcționării prezentului Acord. Consiliul va încerca să reducă la minimum sarcina pe care executarea acestor obligații o va reprezenta pentru membri și va putea decide să elimine obligația de a i se notifica direct aceste legi și reglementări dacă consultările cu WIPO privind stabilirea unui registru comun de legi și reglementări dau rezultate. Pe de altă parte Consiliul va studia în acest sens orice măsură care ar putea fi necesară în ceea ce privește notificările ce urmează a fi prezentate conform obligațiilor impuse de prezentul Acord care decurg din prevederile Articolului 6terț din Convenția de la Paris (1967).
3. Fiecare Membru va trebui să fie gata să furnizeze unui alt Membru care îi solicită aceasta în scris informații de genul celor menționate la paragraful 1. Un Membru care are motive să creadă că o decizie judiciară sau administrativă sau un acord bilateral specific în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală afectează drepturile care îi revin din prezentul Acord va putea să ceară în scris să aibă acces la acea decizie judiciară sau administrativă sau la acel Acord bilateral specific sau să fie informat despre acestea într-o modalitate suficient de detaliată.
4. Nici o prevedere din paragrafele 1 la 3 nu vor obliga Membrii să dezvăluie informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica aplicarea legilor sau ar fi, într-un alt mod, contrare interesului public sau ar aduce prejudiciu intereselor comerciale legitime ale întreprinderilor publice sau private.

Articolul 64

Reglementarea diferendelor

1. Prevederile articolelor XXII și XXIII ale GATT 1994, așa cum acestea sunt precizate și puse în aplicare prin Înțelegerea privind reglementarea diferendelor, se vor aplica consultărilor reglementării diferendelor în cadrul prezentului Acord, cu excepția prevederilor contrare ale acestuia din urmă.
2. Alineatele 1b) și 1c) ale Articolului XXIII al GATT 1994 nu se vor aplica reglementării diferendelor în cadrul prezentului Acord pentru o perioadă de cinci ani calculată de la data intrării în vigoare a Acordului OMC.
3. În cursul unei perioade menționate la paragraful 2, Consiliul TRIPs va examina **aria** și modalitățile pentru plângerile de tipul celor care sunt prevăzute la alineatele 1b) și 1c) ale Articolului XXIII al GATT 1994 formulate în baza prezentului Acord și va prezenta recomandările sale Conferinței ministeriale pentru adoptare. Orice decizie a Conferinței ministeriale de aprobare a respectivelor recomandări sau de prelungire a perioadei menționate la paragraful 2 nu va fi luată decât prin consens, iar recomandările aprobate vor avea un efect pentru toți Membrii, fără altă procedură formală de acceptare.

PARTEA a VI-a

PREVEDERI TRANZITORII

Articolul 65

Prevederi tranzitorii

1. Sub rezerva prevederilor paragrafelor 2, 3 și 4, nici un Membru nu va avea obligația de a aplica prevederile prezentului Acord înainte de expirarea unei perioade generale de un an de la data intrării în vigoare a Acordului OMC.

2. O țară în curs de dezvoltare Membră are dreptul să amâne pentru o nouă perioadă de patru ani data aplicării, astfel cum ea este definită la paragraful 1, a prevederilor prezentului Acord, cu excepția celor din Articolele 3, 4 și 5.
3. Orice alt Membru al cărui regim de economie planificată este în curs de transformare într-o economie de piață bazată pe libera inițiativă și care întreprinde o reformă structurală a sistemului său de proprietate intelectuală și se confruntă cu probleme speciale în elaborarea și punerea în aplicare a legilor și reglementărilor în materie de proprietate intelectuală, va putea de asemenea să beneficieze de un termen cum se prevede la paragraful 2.
4. În măsura în care o țară în curs de dezvoltare Membră are, în baza prezentului Acord, obligația de a extinde protecția prin brevete de produse în așa domenii ale tehnologiei, care nu pot face obiectul unei astfel de protecții pe teritoriul sau la data aplicării generale a prezentului Acord pentru acel Membru, astfel cum este definită la paragraful 2, respectivul Membru va putea prelungi pentru o perioadă suplimentară de cinci ani aplicarea prevederilor în materie de brevete de produse din secțiunea 5 a Părții a II-a referitoare la respectivele domenii ale tehnologiei.
5. Un Membru care se prevalează de prevederile paragrafelor 1,2, 3 și 4 pentru a beneficia de o perioadă de tranziție va face în așa fel încât modificările aduse legilor, reglementărilor și practicilor sale în cursul acestei perioade să nu aibă ca efect să le facă mai puțin compatibile cu prevederile prezentului Acord.

Articolul 66

Țări cel mai puțin avansate Membre

1. Având în vedere nevoile și imperativele speciale ale țărilor cel mai puțin avansate Membre, constrângerile lor economice, financiare și administrative și faptul că ele au nevoie de flexibilitate pentru a se dota cu o bază tehnologică viabilă, acești Membrii nu vor fi ținuti să aplice prevederile prezentului Acord, cu excepția celor din Articolele 3, 4 și 5, pentru o perioadă de 10 ani calculată de la data aplicării astfel cum ea este definită la paragraful 1 al Articolului 65. La cererea motivată a unei țări cel mai puțin avansate Membre, Consiliul TRIPs va acorda prelungiri ale acestui termen.
2. Țările dezvoltate Membre vor oferi stimulente întreprinderilor și instituțiilor din teritoriul lor pentru a promova și încuraja transferul de tehnologie către țările cel mai puțin avansate Membre, pentru a le permite acestora să se doteze cu o bază tehnologică solidă și viabilă.

Articolul 67

Cooperare tehnică

Pentru a facilita punerea în aplicare a prezentului Acord, țările dezvoltate Membre vor oferi la cerere și conform modalităților și condițiilor convenite reciproc, o cooperare tehnică și financiară țărilor în curs de dezvoltare Membre și țărilor cel mai puțin avansate Membre. Această cooperare va cuprinde asistența în materie de elaborare a legilor și reglementărilor referitoare la protecția și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală precum și la prevenirea abuzurilor, precum și sprijin în ceea ce privește constituirea sau întărirea birourilor sau agențiilor naționale însărcinate cu aceste aspecte, inclusiv formarea de personal.

PARTEA a VII-a

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE; DISPOZIȚII FINALE

Articolul 68

Consiliul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț

Consiliul TRIPs va urmări funcționarea prezentului Acord și, în special, va controla dacă Membrii se achită de obligațiile care le rezultă din acesta și va acorda Membrilor posibilitatea de a proceda la consultări asupra problemelor legate de aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț. El va exercita orice altă atribuție pe care Membrii i-o vor încredința și, în special, va furniza orice ajutor solicitat de către aceștia din urmă în contextul procedurilor de reglementare a diferendelor. În exercitarea funcțiilor sale, Consiliul TRIPs va putea consulta orice sursă pe care o va considera adecvată și cere acesteia informații. În consultare cu WIPO, Consiliul va căuta să stabilească, în anul care va urma primei sale reuniuni, dispoziții corespunzătoare în vederea unei cooperări cu organele acestei organizații.

Articolul 69

Cooperare internațională

Membrii convin să coopereze în vederea eliminării comerțului internațional cu mărfuri, care aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală. În acest scop, ei vor stabili puncte de contact în cadrul administrației lor, vor notifica despre aceasta și vor fi gata să facă schimb de informații asupra comerțului cu astfel de mărfuri. Ei vor încuraja, în special, schimbul de informații și cooperarea între autoritățile vamale în materie de comerț cu mărfuri de marcă contrafăcute și mărfuri pirat care aduc atingere dreptului de autor.

Articolul 70

Protecția obiectelor existente

1. Prezentul Acord nu creează obligații în privința actelor îndeplinite înainte de data aplicării pentru Membrul în cauză.
2. Cu excepția unor prevederi contrare ale prezentului Acord, acesta creează obligații în ceea ce privește toate obiectele existente la data aplicării sale pentru Membrul respectiv și care sunt protejate în acel Membru la acea dată, sau care îndeplinesc sau vor îndeplini ulterior criteriile de protecție definite în prezentul Acord. În ceea ce privește prezentul paragraf și paragrafele 3 și 4, obligațiile în materie de drept de autor referitoare la operele existente vor fi stabilite numai în conformitate cu Articolul 18 al Convenției de la Berna (1971), iar obligațiile privitoare la drepturile producătorilor de fonograme și ale artiștilor interpreți sau executanți asupra fonogramelor existente vor fi stabilite numai în conformitate cu articolul 18 al Convenției de la Berna (1971), astfel cum ele sunt aplicabile în baza paragrafului 6 al Articolului 14 al prezentului Acord.
3. Nu va fi obligatoriu să se stabilească protecția pentru obiecte care, la data aplicării prezentului Acord pentru Membrul respectiv, au devenit domeniu public.
4. În ceea ce privește orice act referitor la obiecte specifice care încorporează obiecte protejate care aduc atingere unui drept în baza legislației conforme cu prezentul Acord, și care au fost începute, sau pentru care a fost efectuată o investiție importantă, înainte de data acceptării Acordului OMC de către acel Membru, orice Membru va putea să prevadă limitarea măsurilor corective pe care le poate obține deținătorul dreptului în ceea ce privește continuarea acestor acte după data de aplicare a prezentului Acord pentru acel Membru, în aceste cazuri, Membrul va trebui totuși să prevadă cel puțin plata unei remunerări echitabile.
5. Un Membru nu va avea obligația să aplice prevederile Articolului 11 și ale paragrafului 4 al Articolului 14 originalelor și copiilor cumpărate înainte de data aplicării prezentului Acord pentru acel Membru.
6. Membrii nu vor fi ținuți să aplice Articolul 31 și nici prevederea enunțată la paragraful 1 al Articolului 27 potrivit căreia drepturile de brevet vor fi conferite, fără discriminare în ceea ce privește domeniul tehnologic, utilizării fără autorizarea deținătorului dreptului, în cazurile în

care autorizația pentru această utilizare a fost acordată de către puterile publice înainte de data la care prezentul Acord a fost cunoscut.

7. În cazul drepturilor de proprietate intelectuală pentru care înregistrarea este o condiție a protecției, va putea fi permisă modificarea cererii de protecție în suspensie la data aplicării prezentului Acord pentru Membru respectiv în vederea solicitării unei protecții mai mari în baza prevederilor prezentului Acord. Aceste modificări nu vor introduce elemente noi.
8. În cazurile în care un Membru nu acordă, la data intrării în vigoare a Acordului OMC, pentru produsele farmaceutice și produsele chimice pentru agricultură, posibilitatea beneficierii de protecția conferită de un brevet corespunzător obligațiilor sale în baza Articolului 27, acest membru:
 - a) independent de prevederile Părții a VI-a, va oferi, începând de la data intrării în vigoare a Acordului OMC, un mijloc de depunere a cererilor de brevet pentru astfel de invenții;
 - b) va aplica acestor cereri, începând cu data aplicării prezentului Acord, criteriile de brevetabilitate enunțate în prezentul Acord ca și cum ele s-ar fi aplicat la data depozitării cererii în acel Membru sau, în cazurile în care poate fi obținută o prioritate și aceasta este solicitată, la data priorității cererii; și
 - c) va acorda protecția conferită de un brevet conform prevederilor prezentului Acord începând de la data eliberării brevetului și pentru restul duratei de valabilitate a brevetului fixată de la data depozitării cererii în conformitate cu Articolul 33 din prezentul Acord, pentru acelea dintre cererile care răspund criteriilor de protecție menționate la alineatul b).
9. În cazurile în care un produs face obiectul unei cereri de brevet într-un Membru conform paragrafului 8 a), vor fi acordate drepturi exclusive de comercializare, indiferent de prevederile Părții a VI-a, pentru o perioadă de cinci ani de la data obținerii aprobării de comercializare în acel Membru sau până când un brevet de produs va fi acordat sau refuzat în acel Membru, fiind aplicată perioada cea mai scurtă, cu condiția ca, drept urmare a intrării în vigoare a Acordului OMC, o cerere de brevet să fi fost depusă și un brevet să fi fost eliberat pentru acest produs într-un alt Membru și ca o aprobare de comercializare să fi fost obținută în acest alt Membru.

Articolul 71

Examinare și amendamente

1. La expirarea perioadei de tranziție menționate la paragraful 2 al Articolului 65, Consiliul TRIPs va examina punerea în aplicare a prezentului Acord. El va proceda la o nouă examinare, având în vedere experiența dobândită în cursul punerii în aplicare a Acordului, la doi ani după această dată și în continuare la intervale identice. Consiliul va putea, de asemenea, să procedeze la examinări în funcție de orice fapt nou pertinent care ar putea justifica o modificare a prezentului Acord sau un amendament la acesta.
2. Amendamentele care vor avea drept unic scop adaptarea la niveluri mai ridicate a protecției drepturilor de proprietate intelectuală stabilite și aplicabile conform altor acorduri multilaterale și care au fost acceptate în cadrul acestor acorduri de către toți Membrii OMC vor putea fi supuse Conferinței ministeriale pentru ca aceasta să ia măsurile prevăzute la paragraful 6 al Articolului X al Acordului OMC pe baza unei propuneri a Consiliului TRIPs elaborată prin consens.

Articolul 72

Rezerve

Nu vor putea fi formulate rezerve în ceea ce privește prevederile prezentului Acord fără consimțământul celorlalți Membri.

Articolul 73

Excepții privind securitatea

Nici o prevedere din prezentul Acord nu va fi interpretată:

- a) ca impunând unui Membru obligația de a furniza informații, a căror divulgare ar fi, după părerea sa, contrară intereselor esențiale privind securitatea sa;
- b) sau ca împiedicând un Membru să ia toate măsurile pe care le va considera necesare pentru protecția intereselor esențiale privind securitatea sa:
 - i) referitoare la materiile fisionabile sau la materiile care servesc la fabricarea acestora;
 - ii) referitoare la traficul de arme, muniții și material de război și la orice comerț cu alte articole și materiale destinate direct sau indirect să asigure aprovizionarea forțelor armate;
 - iii) aplicate în timp de război sau în caz de gravă tensiune internațională;
- c) sau ca împiedicând un Membru să ia măsuri în aplicarea angajamentelor sale în baza Cartei Națiunilor Unite, în vederea menținerii păcii și securității internaționale.